

N:o 22.

Ank. till Riksd. kansli den 11 maj 1904, kl. 1 e. m.

Första Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 14, i anledning af motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående revision af frakttaxan för statens järnvägar.

Inom Andra Kammaran har herr *Ivan Svensson* uti motion n:o 23 hemställt,

»att Riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, dels

att Kungl. Maj:t täcktes anmoda järnvägsstyrelsen snarast inkomma med förslag till reviderad, förenklad frakttaxa för statens järnvägar, samt att vid denna taxas utarbetande järnvägsstyrelsen ville tillse, att sådana billiga godsslag, hvilkas tillhandahållande å konsumtionsorterna till dragligt pris gagna ett större allmänintresse och hvilkas framforslande ej heller åsamkar järnvägen andra omkostnader än själfva transportkostnaden samt skälig andel i förvaltning och underhåll, må beräknas efter så billig tariff som möjligt. Jämväl torde äfven vid ny taxas utarbetande skälig hänsyn tagas till främjande af landets exportindustri;

att vid sändning af sådant gods, hvarå verkliga vikten till följd af brist af vagnsvåg å afsändningsstationen ej kan angifvas, frakten må

debiteras efter den vikt, godset i fråga enligt statens järnvägars egen taxa skall anses hafva;

att, då järnvägsstyrelsen af ett eller annat skäl beviljat någon trafikant extra fraktlindring, sådant medgifvande skall offentliggöras, samt att å hvarje statens järnvägsstation skall å lämpligt ställe vara anslaget, hvilka undantagsfrakter till eller från station äro medgifna, samt att, då frakttaxan medgifver lägre frakt för gods, med villkor att sändningen sker i vagnslast om minst så och så många kilogram, sådan fraktlindring må få åtnjutas, så snart trafikanten begärt sändning på föreskrifvet sätt, oafsedt om stationen i fråga kan tillhandahålla lämplig vagnstyp eller icke.»

Fjorton af kammarens ledamöter hafva instämt i motionens syfte.

Denna motion öfverlämnades till Andra Kammarens tredje tillfälliga utskott, som uti afgifvet betänkande ägnat denna fråga en mycket omsorgsfull behandling.

För att icke nödgas upprepa allt hvad sålunda förut i detta ärende förekommit och redan blifvit Första Kammarens ledamöter delgifvet, hänvisas till motionen och berörda betänkande.

Andra Kammarens utskott hemställde, att Andra Kammaren för sin del ville besluta,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t anmoda järnvägsstyrelsen snarast inkomma med förslag till reviderad, förenklad taxa för transporter å statens järnvägar med föreskrift därjämte,

a) att vid utarbetandet af nämnda förslag tillbörlig hänsyn måtte tagas icke blott till järnvägarnas behof af en fraktinkomst, som står i lämpligt förhållande till kostnaderna för en varas framforslande, utan äfven till varans förmåga att draga viss fraktafgift,

b) att det måtte särskildt beaktas, i hvad mån det under senare åren verkställda allmänna införandet af godsvagnar af större lastdryghet än förutvarande kunde medverka till beredandet af vissa behöfliga fraktreduktioner, särskildt för mindre värdefulla godsslag,

c) att till höjande af landets exportverksamhet och till främjande af svenska alsters — särskildt bearbetade och förädlade varors — afsättning i utlandet i taxan måtte, under de föreskrifter, som kunna anses nödiga, införas bestämmelser angående vissa fraktlindringar för dylikt exportgods, samt

d) att alla undantagstariffer och fraktrabatter städe måtte på lämpligt sätt kungöras för att komma till en större allmänhets kännedom.

Sedan Andra Kammaren bifallit denna hemställan, har ärendet blifvit af Första Kammaren öfverlämnadt till dess första tillfälliga utskott, som nu däri afgifver utlåtande.

Hvad först angår de i punkterna a) och b) ifrågasatta föreskrifter i afseende å blifvande frakttaxa, innehålla dessa föreskrifter endast uttryck för allmängiltiga grundsatser, hvilka städse varit bestämmande i fråga om ej mindre den nu gällande än äfven äldre trafiktaxor, och motionen såväl som Andra Kammarens utskotts betänkande angifva, med undantag för bestämmelserna om frakt af ved, icke några särskilda önskningsmål i afseende å följdriktigare eller fullständigare tillämpning af nämnda grundsatser. Rörande frågan om frakttaxan för träkol, hvarmed sammanhänger frågan om tillgodoseende af affalls- och gallringsvirke, är, enligt hvad Andra Kammarens utskott upplyst, underdånig framställning till Kungl. Maj:t ingifven. Denna fråga såväl som den angående frakt för ved och alla andra frågor, hvilka beröra frakttaxan vid statens järnvägar, hafva sedan jemförelsevis lång tid tillbaka varit föremål för omsorgsfull utredning inom järnvägsstyrelsen, som har för afsikt att, så fort ske kan, framlägga förslag till reviderad frakttaxa.

Därvid kommer, enligt hvad utskottet inhämtat, jämväl under pröfning den i punkten c) berörda, år 1902 af järnvägsstyrelsen inom järnvägsrådet väckta ganska viktiga frågan om vissa fraktlindringar för exportgods.

Att alla undantagstariffer och fraktrabatter måtte, såsom i punkten d) ifrågasättes, på lämpligt sätt kungöras för att komma till en större allmänhets kännedom, anser utskottet önskligt. Bestämmelser härom lära ock komma att införas i det förslag till nytt trafikreglemente, som är under utarbetande.

Med afseende å hvad sålunda anförts synas de i punkterna a), b), c) och d) uttalade grundsatser komma att vinna tillämpning, äfven om särskild önskan därom icke nu frambäres.

Lika med Andra Kammaren och dess utskott anser Första Kammarens utskott särdeles önskvärdt, att reviderad och förenklad taxa för transporter å statens järnvägar snarast möjligt utfärdas. Men som icke på något sätt blifvit antydt eller ådagalagdt, att de hinder, som hittills

mött för förslags framläggande, kunnat utan svårighet öfvervinnas, lärer väl icke vara lämpligt, att Riksdagen skulle nu gifva uttryck för den uppfattning, att arbetet bort och kunnat med större skyndsamhet bedrivas.

Ehuru således Första Kammarens utskott icke funnit något väsentligt att erinra mot de åsikter, som gjort sig gällande i Andra Kammarens utskotts af nämnda kammare godkända utlåtande, kan Första Kammarens utskott likväl icke finna den ifrågasatta skrifvelsen vara nödvändig eller fullt lämplig.

Utskottet hemställer alltså,

att Första Kammaren icke måtte biträda Andra Kammarens i detta ärende fattade beslut.

Stockholm den 9 maj 1904.

På utskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.
